

HERFST

Als bloemen en insecten steeds minder zichtbaar zijn en het verval van de herfst begint, denk je wellicht dat de natuur in een passieve staat wegzakt. Maar dat is niet zo.

De vogeltrek is op zijn hoogtepunt in september en oktober, en de herfst brengt dwaalgasten uit alle hoeken van de wereld naar ons land. Dat betekent ook dat er veel vogels in jouw omgeving te zien zijn. Zeldzame nachtvlinders kunnen ook opdoemen, met zwervers uit bijvoorbeeld Noord-Afrika. Hoe kun je de dag beter beginnen dan met een doodshoofdvlinder in je nachtvlinderval?

Herfstbladeren, rijp fruit en allerlei soorten paddenstoelen zorgen voor een uitbundige explosie van kleuren. Zoogdieren eten hun buikjes vol voor hun winterslaap en nieuwe insecten verschijnen in dit seizoen. Een rustige tijd van het jaar? Zeker niet!

OVERAL PADDENSTOELEN

In de herfst steken de prachtigste paddenstoelen hun kop op. In Nederland komen ruim 5.000 verschillende soorten voor; sommige met een boeiende levenscyclus. In de herfst wanen paddenstoelenliefhebbers zich in een snoepwinkel!

De vliegenschwam is wellicht de bekendste, met zijn rode hoed met witte stippen. Hij houdt van berkenbos en is een lust voor het oog, maar er zijn in je directe omgeving nog veel meer soorten te ontdekken. Ga tussen september en december (paddenstoelen kun je trouwens het hele jaar door vinden) eens op jacht naar de honderden soorten bij jou in de buurt en bewonder hun vormen en kleuren. Er is iets opwindends en oerouds aan het jager-verzamelaarinstinct; je ogen zoeken de bosgrond af en plotseling ont-

De houtknotzwam heeft in het Engels de wat lugubere naam *Dead Man's Fingers*.

dek je een pimpelpaarse amethystzwam tussen de verdorde bladeren of gewoon eekhoortjesbrood langs het bospad.

Als je regelmatig op pad gaat en zorgvuldig zoekt, levert je plaatselijke park

● De houtknotzwam

Deze schimmel uit de stam der zakjeszwammen wordt ook wel 'dodemanshand' of 'dodemansvingers' genoemd. Hij komt in groepjes met meerdere vruchtlichamen voor, die hem de vorm van een hand met uitgestoken vingers geven. Zijn donkerbruine tot zwarte kleur, en de wratachtige structuur aan de bovenkant, doet ook denken aan verbrand hout. Daar komt waarschijnlijk de voorvoeging 'dode' vandaan. De vruchtlichamen worden tussen de 3 en 8 centimeter hoog, met een doorsnede tot 3 centimeter.

De houtknotzwam is een eenjarige

- zwam die vrij algemeen voorkomt in Noord-Amerika en Europa. Je komt hem meestal tegen aan de voet van rottende of beschadigde loofbomen, met name beuken en eiken. Je kunt 'm echter ook waarnemen tussen houtachtige struiken en kruidachtige stengels, dus zoek ook eens goed in je tuin. Het is een bijzondere
- paddenstoel om te zien, zeker nu je zijn bijnamen kent.

Zoek in de herfst in het bos eens naar de vliegenschwam.